

Haminan piispa Sergein toimintakertomus vuodelta 2023

Tammikuu

Uusi vuosi alkoi liturgian toimittamisella Uspenskin katedraalissa 1.1.2023.

Teofanian aattona 5.1. toimitin Uspenskin katedraalissa Kuninkaalliset hetket, ehtoopalveluksen, Basileios Suuren liturgian ja suuren vedenpyhityksen sekä illalla juhlargilian. Teofaniana 6.1. toimitin Uspenskin katedraalissa liturgian ja suuren vedenpyhityksen.

11.1. Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa ehtoopalvelus ja seurakuntailta, jossa kreikkalainen ikonimaalari kertoi Athosvuoren luostareista ja ikonimaalauksesta.

13.-14.1. Osallistuin arkkipiispa Leon kanssa Tallinnassa pyhän marttyyripiispa Platonin muistopäivän juhlaan ja seminaariin sekä toimitin liturgiassa yhdessä Tallinnan ja koko Viron metropoliitta Stefanoksen ja Pärnun piispa Aleksanderin sekä papiston kanssa.

16.-21.1. Olin Suomen ortodoksisen kirkon edustajana Roomassa perinteisellä ekumeenisella pyhän Henrikin pyhiinvaelluksella. Vierailun kohokohta oli paavi Fransiscuksen vastaanotto torstaina 19.1. Perjantaina 20.1. pidin englanniksi saarnan Birgittalaissisarten kirkossa ekumeenisessa vesperissä.

24.1. Ehtoopalvelus Järvenpään Kazanin Jumalanäidin kirkossa ja vierailu Järvenpään ystäväpiirissä, jossa pidin luennon Pyhittäjä Johannes Valamolaisen elämä ja opetukset.

27.1. Piispojen ja kirkollishallituksen vierailu Eduskunnassa.

28.1. Uspenskin katedraalissa vigilia ja liturgia 29.1. Isä Mikko Leistolan läksiäiset.

Helmikuu

1.2. Uspenskin katedraalissa juhlargilia ja juhlaliturgia 2.2. Herran temppeliintuomisen juhla.

4.-5.2. Ortodoksinen Veljestö ry:n talvipäivät Valamon luostarissa, missä toimitin yhdessä K.P. Metropoliitta Arsenin kanssa vigilian ja liturgian.

11.2. Mikkelissä rukousseminaari, missä pidin luennon ”Rukous vuoropuhelua Jumalan kanssa”. Toimitin vigilian ja liturgian yhdessä K.P. Metropoliitta Arsenin kanssa.

13.-16.2. Ortodoksisten Pappien Liiton matkalla Konstantinopolin patriarkaatisa.

18.2. Uspenskin katedraalissa vigilia ja liturgia 19.2. Sovintosunnuntaina.

20.2. Katumuskanonin lukeminen yhdessä arkkipiispa Leon ja papiston kanssa Uspenskin katedraalissa.

21.2. Katumuskanonin lukeminen Tapiolan pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa.

22.2. Katumuskanonin lukeminen Myllypuron pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelissa.

23.2. Katumuskanonin lukeminen Järvenpään Kazanin Jumalanäidin ikonin kirkossa.

24.2. Toimitin rovasti Timo Lehmuskosken hautauspalveluksen yhdessä papiston kanssa Helsingin hautausmaan pyhän profeetta Elian kirkossa.

25.2. Nummelan Neitsyt Marian syntymän tsasounassa vigilia ja 26.2. liturgia.

Maaliskuu

7.3. Vierailu Riihimäen ortodoksiapiirissä. Ehtoopalvelus ja luento ”Rukous vuoropuhelua Jumalan kanssa.

11.-12.3. Ristinkumartamisen sunnuntain vigilian ja liturgian toimitin Uspenskin katedraalissa.

17.3. PSHV:n hallituksen kokous Valamon luostarissa.

18.3. PSHV:n vuosikokous ja -juhla Valamossa, joka alkoi liturgialla, jonka toimitin yhdessä K.P. metropoliitta Arsenin kanssa.

18.-19.3. Pyhittäjä Johannes Siinailaisen sunnuntain vigilian ja liturgian toimitin Valamossa.

22.3. Pyhän Andreas Kreetalaisen suuren katumuskanonin lukeminen Uspenskin katedraalissa.

24.-25.3. Neitsyt Marian ilmestysjuhlan vigilian ja liturgian toimitin Uspenskin katedraalissa.

25.-26.3. Pyhittäjä Maria Egyptiläisen sunnuntain vigilian ja liturgian toimitin Pyhän Kolminaisuuden kirkossa Helsingissä.

Huhtikuu

1.-2.4. Palmusunnuntain vigilian ja liturgian toimitin Uspenskin katedraalissa.

6.4. Suuren torstain ehtoopalvelus ja liturgia sekä jalkojenpesupalvelus Uspenskin katedraalissa.

6.4. Aamupalvelus ja 12 kärsimysevankeliumia Uspenskin katedraalissa.

7.4. Ehtoopalvelus ja Kristuksen hautakuvan esiinkanto Uspenskin katedraalissa.

7.4. Aamupalvelus, Kristuksen hautauspalvelus Uspenskin katedraalissa.

8.4. Suuren lauantain ehtoopalvelus ja liturgia Uspenskin katedraalissa.

8.-9.4. Pääsiäisen aamupalvelus ja liturgia Uspenskin katedraalissa.

9.4. Pääsiäispäivän ehtoopalvelus ja PKR:n komentajamerkin luovutus professori Aleksandr Marschanille.

10.4. II Pääsiäispäivän aamupalvelus ja liturgia Uspenskin katedraalissa.
Pastori Teemu Toivosen rovastiksi siunaaminen.

15.-16.4. Tuomaan sunnuntain vigilia ja liturgia Imatran pyhän Nikolaoksen kirkossa.

24.4.-7.5. vuosilomalla.

Toukokuu

17.-18.5. Herran taivaaseen astumisen vigilia ja liturgia Tikkurilan kirkon temppelijuhlassa.

19.5. PSHV:n hallituksen teams-kokous.

22.5. Radion aamuhartauden äänitys Pasilassa.

27.-28.5. Helluntain vigilia, liturgia ja vedenpyhitys Lahden kirkon temppelijuhlassa.
Pastori Matti Lipitsäisen rovastiksi siunaaminen.

3.-4.6. Kaikkien pyhien sunnuntain vigilia ja liturgia sekä vedenpyhitys Lohjan Metsolan hautausmaan tsasounan temppelijuhlassa.

7.6. Helsingin ortodoksisen seurakunnan työntekijöiden kolutuspäivä. Keskustelu arvoista.

8.6. Ortodoksia-vuosikirjan toimituskunnan kokous.

9.-10.6. Kirkolliskokousseminaari Oulussa.

12.6. Kansainvälisen ortodoksiteologiain konferenssin avajaiset, Joensuu.

15.6. Kenttäpiispa Pekka Asikaisen virkaanasettajaiset Helsingin tuomiokirkossa.

16.6. Helsingin ort. srk:n päivä kristinoppikoululaisten tapaaminen.

23.-24.6. Parikkalan Herran Edelläkävijän ja Kastajan Johanneksen syntymäjuhlan vigilia, liturgia ja vedenpyhitys, temppelijuhla.

25.-26.6. Jumalansynnyttäjän Tihvinäläisen ikonin juhlan vigilia, liturgia ja vedenpyhitys Viinijärven kirkon temppelijuhlassa yhdessä K.P. Metropoliitta Arsenin kanssa.

27.-28.6. Pyhittäjäisen Sergei ja Herman Valamolaisten muistopäivän vigilia yhdessä K.P. Metropoliitta Arsenin kanssa ja liturgia yhdessä K.P. Arkkipiispa Leon, K.P. Metropoliitta Arsenin ja K.P. Metropoliitta Elian kanssa Valamon luostarin Kaikkien Valamon pyhien kirkossa.

28.-29.6. Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin juhlan vigilia ja liturgia Valamon luostarissa.

1.7. Sunnuntaivigilia Valamossa.

2.7. Sunnuntailiturgia Lintulassa.

7.-8.7. Kazanin Jumalanäidin ikonin juhlan vigilia ja liturgia ja vedenpyhitys Loviisan kirkossa, temppelijuhla.

10.-14.7. vuosilomalla.

15.-16.7. Pyhien apostoleinvertaisten Vladimir Kiovalaisen ja Magdalan Marian kirkon temppelijuhlan vigilia, liturgia ja vedenpyhitys Hangossa. Radiointi.

19.-20.7. Pyhän profeetta Elian kirkon 65-vuotisjuhlan vigilia, liturgia ja vedenpyhitys.

22.7. Konstantinopolin patriarkaatin nuorisoryhmän tapaaminen Helsingissä.

25.7. Herran äidinäidin pyhän Annan kuolonuneen nukkumisen tsasounan 60-vuotisjuhlavigilia, liturgia ja vedenpyhitys sekä juhla Helsingin seurakunnan leirikeskuksessa Lopen Läyliäisissä.

Elokuu

5.-6.8. Porvoon Kristuksen kirkastumisen kirkon temppelijuhlan vigilia ja liturgia.

14.-15.8. Jumalanäidin kuolonuneennukkumisen vigilia, vedenpyhitys ja liturgia Uspenskin katedraalissa. Temppelijuhla.

19.8. Lintulan luostarissa Nikean metropoliitta Johanneksen muistoseminaari.

19.-20.8. Vigilia ja liturgia Valamossa yhdessä K.P. Metropoliitta Arsenin ja K.P. Metropoliitta Kleopaksen kanssa.

22.8. Marianna Flinkenberg-Gluskoffin Helsingin ortodoksisen seurakunnan hautausmaakirjan julkistamistilaisuus.

24.-28.8. PSHV:n Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen pyhiinvaellusmatkalla hengellisenä matkanjohtajana. Lauantaina 26.8. toimitimme K.P. Metropoliitta Elian kanssa liturgian yhdessä Sevettijärven Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkossa. Samoin toimitimme liturgian yhdessä sunnuntaina 27.8. Nellimin Pyhän Kolminaisuuden ja pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkossa, missä myös saarnasin.

31.8. Kirkollishallituksen istunto ja piispainkokous Kuopiossa.

Syyskuu

7.9. Neitsyt Marian syntymäjuhlan vigilia Uspenskin katedraalissa.

8.9. Neitsyt Marian syntymäjuhlan liturgia, vedenpyhitys ja Nummelan rukoushuoneen temppelijuhla. Rovasti Kalevi Kasalalle koruristin käyttöoikeuden siunaaminen ja Vadim Tchoukanovin lukijaksi vihkiminen.

8.-12.9. Hänen Pyhyytensä Konstantinopolin patriarkka Bartholomeoksen vierailuohjelmaan osallistuminen.

12.9. Ortodoksinen Veljestö ry:n hallituksen kokous Helsingissä.

16.-17.9. Pyhien lapsimarttyyrien, Veran, Nadezdan, Ljubovin ja heidän äitinsä Sofian kirkon temppelijuhlan vigilia, liturgia ja vedenpyhitys Helena-hoivakodissa.

18.9.-11.10. Valtakunnallisella maanpuolustuskurssilla nro 245.

23.-24.9. Vigilia ja liturgia Kuopion pyhän Nikolaoksen katedraalissa. Kuopion tiistaiseuran 85-vuotisjuhla srk-salilla, jossa juhlapuhe.

30.9. Vigilia Pokrovan kirkossa Kirkkonummella.

1.10. Liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys Pokrovan kirkossa Kirkkonummella, temppelijuhla. Pappismunkki Haritonille koruristin käyttöoikeuden siunaus ja Arkadi Martitsynin lukijaksi vihkiminen.

7.10. Liturgia Pyhän profeetta Elian kirkossa Helsingin ortodoksisella hautausmaalla. Pastori Juha Hirvosen rovastiksi siunaaminen.

7.10 Rovasti Jyrki Penttosen hautauspalvelus Pyhän profeetta Elian kirkossa Helsingin ortodoksisella hautausmaalla.

16.10.-3.11. Vuosilomalla.

3.-4.11. Lohjan Karjalanvalistajien kirkon temppelijuhlan vigilia, liturgia ja vedenpyhitys.

5.11. Vierailukäynti ja tutustuminen ONL:n toimistoon Joensuussa.

5.-7.11. Kirkon nuorisotyöpäivät Valamossa.

13.11. Läsna ikonikonservaattori Irina Gurvitsin hautajaisissa.

17.11. PSHV:n hallituksen teams-kokous.

18.11. Eeva Koivusen hautaus.

20.-21.11. Neitsyt Marian temppeliinkäyntijuhlan vigilia ja liturgia Uspenskin katedraalissa.

22.11. Uspenskin kryptassa luento Pyhittäjä Johannes Valamolaisen elämä ja kanonisaatio.

25.11. Raimo Goyarrolan piispaksi vihkimisjuhlassa.

27.-30.11. Kirkolliskokous Valamossa. Liturgia yhdessä K.P. Metropoliitta Arsenin kanssa

30.11. Pyhän apostoli Andreaksen muistopäivänä Valamon Kristuksen kirkastumisen kirkossa.

Joulukuu

1.12. Rovasti Leo Iltolan hautajaiset Valamossa.

2.-3.12. Ortodoksinen Veljestö ry:n talvipäivät Tampereella. Toimitin vigilian ja liturgian Tampereen Pyhän Nikolaoksen ja pyhän Aleksanteri Nevskin kirkossa.

12.12. Turun ortodoksisen seurakunnan papiston kokouksessa.

14.12. Jyväskylän ort. srk:n kahvikerhossa teams-luento Rukous vuoropuhelua Jumalan kanssa.

24.12. Jouluaaton ekumeeninen hartaus Sörnäisten vankilassa.

24.-25.12. Kristuksen syntymäjuhlan vigilia ja liturgia Uspenskin katedraalissa.

26.12. II joulupäivän kreikankielisessä liturgiassa Kotikirkossa. Tapaaminen kreikkalaisten seurakuntalaisten kanssa.

Piispainkokouksen määrittelemät apulaispiispan vastualueet:

Sisälähetystyö

Toimin edelleen Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan puheenjohtajana. PSHV:n hallitus toimii talkoohengessä ja hallitus piti useita lähinnä teams-kokouksia vuoden aikana. Vuonna 2023 suunniteltiin erityisesti uutta työmuotoa sisälähetykseen – nettikanava Mamren tammistoa, jonka ensimmäinen ohjelma nauhoitettiin joulukuussa 2023 ja se julkaistiin netissä tammikuun alussa 2024. Tässä ensimmäisessä ohjelmassa pidin opetuspuheen Herran kasteen ja Jumalan ilmestymisen juhlasta, Teofaniasta. Joka torstaina julkaistaan uusi jakso, jossa on joko kirkon opetusta, keskustelua jostakin teemasta tai haastattelu. Tiistaiseurat voivat käyttää näitä ohjelmia ikäänkuin tiistaiseuraillan alustuksina. PSHV:n vuosikokous ja -juhla pidettiin keväällä 2023 Valamossa.

Toimin myös Ortodoksinen Veljestö ry:n puheenjohtajana. OV toimii myös vapaaehtoisvoimin ja järjestää vuosittain Talvi- ja Syyspäivät eri hiippakuntien seurakunnissa vuorotellen. Yhdistys julkaisee Hehkua Hiillos -vuosikirjaa, jonka päätoimittajana olen.

Kirkon monikulttuurisuustyö

Olen ollut säännöllisessä yhteydessä ukrainalaisten maahanmuuttajatyön pappiin isä Alexander Zanemonetsiin ja Helsingin seurakunnan monikulttuuristyön pappiin isä Peter Schieliin ja tukenut heitä työssään ja ratkonut heidän kanssaan käytännön ongelmia. Erityisesti seurakuntavierailujen yhteydessä olen tavannut niin venäläisiä kuin ukrainalaisia maahanmuuttajia. Vuoden aikana toimitin useita jumalanpalveluksia kirkkoslaavin ja suomen kielellä Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkossa.

Kirkon nuorisotyö

Osallistuin marraskuussa Kirkkomme nuorisotyöpäiville Valamossa ja samassa yhteydessä vierailin ONL:n toimistolla Joensuussa ja tutustuin ONL:n toimintaan. Helsingin seurakunnan lasten pääsiäis- ja joulutapahtumissa olin kutsuvieraana mukana. Olin toista kertaa Helsingin ortodoksisen uskonnon oppilaiden piirustuskilpailun arvosteluraadissa arvioimassa oppilaiden töitä. Tapasin Helsingin seurakunnan ns. päiväkriparin osallistujat ja vastasin ”Piispan kyselytunnilla” heidän esittämiin kysymyksiin ja tein myös nuorille kysymyksiä ja keskustelimme kysymysten pohjalta. Katoliset uskonnonoppilaat olivat opettajansa Emil Antonin kanssa vierailulla luonani ja keskustelimme muun muassa katolista ja ortodoksista kirkkoa yhdistävistä asioista.

Kirkon julkaisutoiminta

Tarkistin vuoden 2024 Ortodoksisen kalenterin erityisesti sen matrikelitietojen osalta. Suuri muutos oli kalenterityöryhmän laatiman ja piispainkokouksen hyväksymän uuden ortodoksisen nimipäiväkalenterin käyttöönotto vuoden 2024 Ortodoksisessa kalenterissa. Laadin tästä nimipäiväuudistuksesta kirjoituksen Aamun Koittoon.

Muut suunnitellut jumalanpalveluskirjahankkeet eivät ole juurikaan edenneet.

Kirkon koulutus

Kesäkuun alussa vierailin Joensuun seminaarilla ja tapasin isä Mikko Sidoroffin ja kanttori Petri Nykäsen, joiden kanssa kävin pitkän keskustelun ortodoksisen teologian opetuksen ja seminaarin toiminnan ongelmista ja haasteista. Toivottiin enemmän piispojen vierailuja seminaarilla ja piispallisia jumalanpalveluksia, että teologian opiskelijat tutustuisivat piispoihinsa ja piispat opiskelijoihin, jotka ovat tulevaisuuden työntekijöitä eri hiippakuntien seurakunnissa.

Toimin Ortodoksia -vuosikirjan toimituskunnan puheenjohtajana.

Yleistä vuodesta 2023

Jumalanpalvelukset olivat keskeistä työtäni myös vuonna 2023. Toimitin 35 piispallista vigiliaa ja 48 piispallista liturgiaa. Lisäksi toimitin useita vedenpyhityksiä, panihidoja ja kolme hautaustoimitusta, joista kaksi oli pappien hautauksia.

Liturgioissa saarnasin pääasiassa itse. Saarnojen, puheiden ja esitelmien kirjoittaminen ja niiden valmistelu veivät suuren osan työajastani.

Seurakuntalaiset lähestyvät piispaa mitä moninaisimmissa asioissa. Sähköposteihin vastaaminen vie myös oman aikansa. Samoin sielunhoidolliset keskustelut ja tapaamiset.

Arkkipiispa Leon toimeksiannosta tein selvityksiä ja valmistelin erilaisia asioita. Tarvittaessa olin edustamassa kirkkoamme eri tilaisuuksissa silloin, kun arkkipiispa oli niistä estynyt.

Helsingissä 6.3.2024

+ Sergei
Haminan piispa